

LegalSource™ audito ataskaita

VĮ Valstybinių miškų urėdija Varėnos regioninis padalinys

Re-sertifikavimas 2019

Ataskaitos data: 2019.08.15

Sertifikato kodas: NC-LS-000020

Sertifikatas išduotas: 2019 m. rugpjūčio 20 d.

Organizacijos kontaktai:

Miškininkų g. 5, Varėna, Lietuva

Audita atliko:

NEPCon OÜ
Filosoofi 31, 50108 Tartu, Estija
Kontaktinis asmuo: Povilas Misierauskas
Tel: +370 601 68781
El. p.: pmisierauskas@nepcon.org

LegalSource audito ataskaitos šablonas:	
Dokumento kodas:	LS-03
Dokumento tipas:	LegalSource audito ataskaitos šablonas
Apimtis:	Tarptautinis
Dokumento statusas:	Patvirtintas
Versija:	V 2.1
Data:	2019 m. sausio 23 d.
Konsultacijos laikotarpis:	N/A (Netaikomas)
Patvirtinimo įstaiga:	NEPCon
Kontaktinis asmuo:	Darren Brown, Medienos teisėtumo programos vadovas
Kontaktinis el. paštas:	db@nepcon.org

Turiny

A. ĮVADAS	4
B. APIMTIS	4
C. AUDITO IŠVADOS	6
D. UŽDARYTI NEATITIKČIŲ PROTOKOLAI	7

A. Įvadas

Šios ataskaitos tikslas yra įvertinti VĮ Valstybinių miškų urėdijos Varėnos regioninio padalinio, toliau vadinamos Įmonė, veiklos atitiktis LegalSource standarto reikalavimams. Ataskaitoje pateikiamos LegalSource auditorių išvados, kurie įvertino Įmonės sistemas ir veiklą pagal taikomus reikalavimus. Tolimesnėse dalyse pateikiamos audito išvados ir tolesni veiksmai, kurie reikalaujami iš Įmonės.

Ginčų spendimas: Jei suinteresuotos šalys turi pastabų dėl "LegalSource" standarto ar audituojančios įstaigos, jie raginami kreiptis į artimiausią NEPCon regioninį biurą. Oficialūs klausimai ir skundai turėtų būti siunčiami raštu.

B. Apimtis

"LegalSource" auditas, ataskaita ir sertifikatas apima tokią sritį:

Ataskaitos tipas	
Ataskaitos tipas:	Vieša santrauka

Informacija apie įmonę	
Pagrindinis asmuo:	Dainius Muzikevičius, medienos ruošos ir prekybos padalinio vadovas
Adresas:	Miškininkų g. 5, Varėna, Lietuva
Tel./Svetainė/El. p.:	+370 614 67783 / www.vivmu.lt / dainius.muzikevicius@vivmu.lt
Teisinis įmonės tipas:	Valstybės įmonė
Pagrindinė veikla	Miško savininkas/ valdytojas
Organizacijos apibūdinimas:	Valstybinių miškų urėdija Varėnos regioninis padalinys yra valstybės įmonė, patikėjimo teise valdanti ir naudojanti valstybinius miškus ir jais disponuojanti įstatymų nustatyta tvarka. Visas įmonės turtas nuosavybės teise priklauso Lietuvos Respublikai. Kadangi visos Europos Sąjungos valstybės turi laikytis ES medienos reglamento reikalavimų, todėl įmonė nusprendė sertifikuotis pagal LegalSource standartą, kuris yra suderintas su ES medienos reglamentu. Dėl nustatytos rizikos Lietuvai darbų saugos ir sveikatos srityje, įmonė parengė Deramo patikrinimo sistemą bei rizikos mažinimo priemonių planą, kurių dėka mažina nustatytą riziką.

Sertifikato apimtis	
Sertifikato tipas	☒ Individualus ☐ Grupinis/ Sudėtinis
Įvertinti standartai:	☒ LegalSource standartas (LS-02) v2 ☐ NEPCon Bendrinis gamybos grandies standartas (NC-STD-01) ☐ NEPCon Bendrinis grupinio ir sudėtinio sertifikavimo standartas (NC-STD-02)
Produkto apimtis:	Žr. įmonės Deramo patikrinimo procedūrų 4 skyrių „Deramo patikrinimo sistemos apimtis“ (Pav.1)

Sertifikato apimčių pasikeitimai nuo paskutinio audito:	Pasikeitimų nėra
Sertifikato padaliniai ar grupės nariai ☐ Vietoj lentelės žemiau, informacija yra pateikiama priede [ĮVESKITE PRIEDO NUMERĮ]	

Vertinimo procesas	
Audito komanda:	Povilas Misierauskas, LS vadovaujantis auditorius. Baigęs ekologijos ir aplinkotyros magistratūrą Miškų ir ekologijos fakultete, Lietuvos žemės ūkio universitete. Miškų ekologijos fakulteto studentams dėstė dendrologijos disciplinos laboratorinius darbus, vykdė želdinių ir želdynų inventorizavimo darbus, žaliuosius plotus vertino 22-jų rajonų ir miestų savivaldybėse. Turi daug patirties vertinant saugotinus medžius, nustatant jų būklę ir materialinę vertę bei atliekant dendrologinę (dekoratyviųjų medžių ir krūmų) ekspertizę. Nuo 2013 m. dirba UAB „NEPCon LT“ sertifikavimo vadybininku.
Audito proceso aprašymas:	Šio resertifikavimo audito metu buvo peržiūrėtos Valstybinių miškų urėdijos Varėnos regioninio padalinio (toliau – padalinys) deramo patikrinimo sistemos procedūros, rizikos vertinimas, rizikos mažinimo priemonių planas, mokymus patvirtinantys dokumentai, darbų saugos patikrinimo aktų analizė bei kiti, su šio standarto įgyvendinimu susiję dokumentai. Taip pat buvo bendrauta su už deramo patikrinimo sistemos procedūrų įgyvendinimą bei kitais, pagal procedūrose nustatytas kompetencijos sritis, atsakingais padalinio darbuotojais. Apie 90% visų kirtimų iškertama kirtimo mašinomis, todėl pjūklininkai įmonės miškuose dirba retai. Audito metu miško ruošos darbai motopjūklais nevyko. Todėl pagrindinis dėmesys buvo skirtas įvertinti dokumentinę LegalSource sertifikavimo dalį bei kitą įmonės dokumentaciją, susijusią su rizikos mažinimo priemonių įgyvendinimu. Po dokumentų peržiūros ir pokalbių su atsakingais darbuotojais buvo pristatyti preliminarūs audito rezultatai ir išvados.
Veiksmai, kurių ėmėsi įmonė prieš ataskaitos parengimą:	Nėra
Pastabos kitam auditui:	Nėra

C. Audito išvados

Audito išvada:

Patvirtinta sertifikavimui: Neatitikčių neiškelta

Sertifikavimui nepatvirtinta : Pasirinkite

Papildomi komentarai: [Pridėti jei taikoma]

Neatitiktys

Neatitikties protokoluose (NAP) apibūdinamos audito metu nustatytos neatitiktys. NAP nurodo įmonėms nustatytus terminus atitikčiai įrodyti. ESMINĖS neatitiktys, iškeltos vertinimų/re-sertifikavimo metu, turi būti įvykdytos prieš išduodant sertifikatą. ESMINĖS neatitiktys, iškeltos kasmetinio audito metu, turi būti uždarytos per NAP nustatytą terminą, kitaip sertifikatas bus sustabdytas. Jei taikoma, visos neatitiktys standarto reikalavimams yra nurodomos žemiau:

Neatitikčių neiškelta.

Pastebėjimai

Pastebėjimai iškeliama ankstyvose probleminių situacijų stadijose, kol dar nesudarytos sąlygos neatitiktims, tačiau auditoriaus nuomone, nesiimant priemonių, ateityje gali tapti neatitiktimis, jei į pastebėjimus nebus atsižvelgta.

Pastebėjimų neiškelta.

D. Uždaryti Neatitikčių Protokolai

Uždarytos neatitiktys

Šiame skyriuje nurodoma, kaip Įmonė tinkamai atsižvelgė į iškeltas neatitiktis, per paskutinį auditą arba nuo jo pabaigos.

Bet kokios neatitiktys, kurios negali būti uždarytos, lieka atviros ir pateikiamos C skyriuje (aukščiau). Neįvykdžius neesminio NAP, šis yra perkvalifikuojamas iki esminio NAP; Įmonė turi atlikti nurodytus veiksmus, kitaip bus sustabdytas sertifikatas.

Uždarytų neatitikčių nėra.

Urėdijos parengtas

LegalSource rizikos vertinimas

Turinys

Teisėtumo vertinimas.....	3
Reikalavimai.....	3
1.1 Žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo teisės.....	3
1.2 Koncesijų licencijos.....	3
1.3 Miškotvarka ir kirtimų planavimas.....	5
1.4 Leidimai kirsti mišką.....	5
1.5 Atskaitymai žemės savininkui ir mokesčių, susijusių su kirtimu, mokėjimas.....	8
1.6 Pridedinės vertės mokesčiai ir kiti pardavimo mokesčiai.....	8
1.7 Pajamų ir pelno mokesčiai.....	10
1.8 Medienos kirtimo nuostatai.....	10
1.9 Saugomos teritorijos ir rūšys.....	13
1.10 Aplinkosaugos reikalavimai.....	15
1.11 Darbuotojų sauga ir sveikata.....	17
1.12 Legalus įdarbinimas.....	19
1.13 Paprotinės teisės.....	22
1.14 Laisvas ir išankstinis sutikimas.....	22
1.15 Vietinių gyventojų-cėnabuvų teisės.....	22
1.16 Rūšių, kiekio, kokybės klasifikacija.....	23
1.17 Prekyba ir transportas.....	25
1.18 Tikslinė prekyba ir sandorių kainodara.....	27
1.19 Muilinės reglamentai.....	29
1.20 CHES.....	29

Teisėtumo vertinimas

Reikalavimai	Nurodymai	Informacijos šaltiniai	Analizė	Rizikos vertinimas
1.1. Žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo teisės	Istatymai, apimančys žemės nuosavybės ir valdymo teises, įskaitant paprotines teises, taip pat žemės naudojimo teises, įskaitant teisinių priemonių naudojimą, siekiant gauti žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo teises, jos taip pat apima teisinių įmonių ir mokėsiu registravimą, įskaitant tam reikalingas licencijas. Rizika atsiranda, kai teisės į žemę nebuvo suteiktos pagal galiojančias teises normas ir, suteikiant žemės nuosavybės, valdymo ir naudojimo teises nebuvo apsieta be korupcijos.	• Lietuvos Respublikos Konstitucija (1992-10-25) • Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (2000-07-18, Nr. VIII-1864) • Nekilnojamo turto registro įstatymas (1996-09-24, Nr. I-1539) • Žemės įstatymas (1994 m. balandžio 26 d. Nr. I-446) • Žemės reformos įstatymas (1991 m. liepos 25 d., Nr. I-1607) • Piliiečių nuosavybės teisiu į šilikusi nekilnojamajū turta atkūrimo įstatymas (1997-07-01, Nr. VIII-359) • Nuosavybės teisiu atstatymas į miško plotus ekvivalentine natūra (Vyriausybės nutarimas, 1992-08-25, Nr. 635) • Del valstybines reikšmes miškų perdavimo patikėjimo teise valstybės įmonėms miškų ūdėjoms (Vyriausybės nutarimas, 2006-05-17, Nr. 454)	Lietuvoje nekilnojamo turto registracijos procesą griežtai reguliuoja įvairios teisės normos. Nuosavybės ir valdymo teisės gali būti registruojamos žemės registre tik, jei fizinis asmuo ar bet kokios formos juridinis asmuo pateikia atitinkamus dokumentus, patvirtinančius juridines teises į susijusią žemę. Tai gali būti asmens tapatybės dokumentai (pasas, asmens tapatybės kortelė, įmonės registracijos dokumentai ir t.t.), pirkimo-pardavimo sutartis, teismo sprendimai arba kiti dokumentai, įrodantys juridinę teisę turėti nekilnojamo turto Lietuvoje nebuvo nustatyti arba buvo nustatyti labai nedaug atvejų, kai teisės į žemę buvo suteiktos pažeidžiant vyraujančias teises normas ir suteikiant žemes valdymo ir tvarkymo teises nebuvo apsieta be korupcijos. Valstybės įmonėms miškų ūdėjoms, valstybines reikšmes miškų perdavimas patikėjimo teise yra patvirtintas Lietuvos respublikos vyriausybės nutarimu, taigi rizikos lygis yra laikomas nereikšmingu.	Rizika nereikšminga
1.2. Koncesijų licencijos	Istatymai, reguliuojantys miškų koncesijų licencijų išdavimo tvarką, įskaitant teisinių priemonių naudojimą koncesijų licencijai gauti.	Koncesijų įstatymas (1996-09-10 Nr. I-1510).	Lietuvoje miškų koncesijų teisės gali būti suteiktos tik valstybinių miškų tvarkymui. Šiuo metu nebuvo suteiktos jokios valstybinių miškų tvarkymo koncesijų licencijos. Valstybinius miškus tvarko skirtingi valstybės juridiniai subjektai (42 valstybines miškų ūdėjos, Kursių	Rizika nereikšminga

	kyšinai, korupcija ir protegavimas pagal giminystę. Misko koncesijų licencijų arba teisių misko kirtimui išdavimo procesas turi atitikti reikiamą tvarką. Šio rodiklio norima išvengti situacijų, kai organizacijos gauna koncesijų licencijas nelegaliomis priemonėmis, pavyzdžiui, kyšininkavimu arba, kai organizacijos ar kiti subjektai neturintys galimybių į tokias teises, gauna jas nelegaliomis priemonėmis. Aprašymas, į kurį reikėtų atsižvelgti vertinant šio rodiklio riziką - nustatyti situacijas, kuriose nebuvo laikomasi tinkamo proceso ir, todėl koncesijų teisės gali būti laikomos išduotomis nelegaliai. Vertinant riziką reikėtų atsižvelgti į šalies arba šalies regiono korupcijos veiksmus.		Nerijos nacionalinis parkas, Krašto apsaugos ministerija, 60 savivaldybių ir 4 valstybiniai rezervatai.
--	--	--	--

1.3 Miškovarka ir kirtimų planavimas	Be to, kokie teisiniai reikalavimai dėl miškovarkos, įskaitant miško inventurizacijos atlikimą, miškovarkos projekto parengimą ir susijusių planavimo ir stebėjimo darbus, o taip pat jų patvirtinimas kompetentingose institucijose. Pagrindinis pavojus kyla, kai miškovarkos projekto kokybė skatina per didelį kirtimo intensyvumą (taip gali atsirasti dėl klaidingų taksacinių duomenų arba, paprasčiausiai, dėl neatliktų arba neteisingai atliktų skaičiavimų). Reikėtų atsižvelgti į atvejus, kai reikalingi miškovarkos projektų dokumentai nėra parengti arba jie nepatvirtinti kompetentingų institucijų.	• <u>Mišku išstatymas (1994-11-22, Nr. I-671)</u> • <u>Teritorinio planavimo įstatymas (1995-12-12, Nr. I-1120)</u> • <u>Privatų miškų tvarkymo ir naudojimo nuostatai (Vyriausybės nutarimas, 1997-07-24, Nr. 799)</u> • <u>Vidinės miškovarkos projekto rengimo taisyklės (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas, 2016-04-28, Nr. D1-289)</u> • <u>Privatų miškų individualių miškovarkos projektų bei miško kirtimo ir atstatymo planų rengimo, derinimo ir tvirtinimo tvarka (Aplinkos ministro įsakymas 2000-08-12, Nr. 337)</u> • <u>Miškovarkos darbų vykdyimo instrukcija (Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus įsakymas, 2010-01-14, Nr. 11-10-V)</u> • Patvirtintų asmenų, turinčių teisę rengti privatų miškų miškovarkos projektus, sąrašas: http://www.amvmt.lt/images/veikla/stat_miško_tvarkos/projektai/Priv%20sąrašas.pdf • <u>Privatų miško valdų miškovarkos projektų registras: http://www.amvmt.lt/83/pv.paspa</u> • 2016 m. „Transparency International“ korupcijos suvokimo indeksas: https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2016	Lietuvoje miškovarkos projektus rengia tik juridiskai patvirtinti asmenys, turintys specialų išsilavinimą miškininkystės srityje (aukštasis arba bent jau aukštasis neuniversitetinis diplomas miškininkystės srityje) ir įregistruoti specialiaame registre. Vadovaudamasi Aplinkos ministro 2006 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. D1-406, Valstybine miškovarkos taryba nuo 2007 m. sausio 1 d. atlieka privatų miško valdų miškovarkos projektų tvirtinimą ir registravimą miškų valstybės kadastrė funkcijas. Visus naujus miškų ūdėjų miškovarkos projektus tvirtina aplinkos ministro, kas užtikrinta visu taikomu įstatymu laikymasi. Iš parengtos privatų miškovarkos projektų apžvalgos matyti, kad dauguma projektų yra tikslūs ir nepriestariauja teisės akto reikalavimams. Nors ir gali pasitaikyti kai kurie atvejai, kai miškovarkos projektuose pateiktiami klaidingi ar netikslios duomenys dėl neteisingų taksacinių duomenų, dėl korupcijos arba, paprasčiausiai, dėl neteisingų skaičiavimų, tačiau Lietuvoje tai nėra plačiai paplitęs reiškinys, turintis neigiamos įtakos miškų tvarkymo ir kirtimo planavimui. „Transparency International“ Lietuvos korupcijos suvokimo indeksas 2016 m. buvo 59 (-50), taigi korupcija nėra laikoma pagrindiniu veiksniu, turinčiu neigiamos įtakos miškovarkos ir kirtimų planavimui Lietuvoje.	Rizika nereikšminga
1.4 Leidimai kirsti mišką	Istatai, reguliuojantys leidimų kirsti mišką, licencijų ir kitų teisiniu dokumentu, reikalingu konkrečioms kirtimams vykdyti, išdavimą. Jie apima teisiniu priemonių naudojimą	• <u>Leidimų kirsti mišką išdavimo tvarkos aprašas (Aplinkos ministro įsakymas, 2010-12-30, Nr. D1-1055)</u> • <u>Biržiu atvežimo ir įvežimo taisyklės (Aplinkos ministro įsakymas 2004-11-10, Nr.</u>	Lietuvoje leidimai kirsti mišką išduodami pagal išsamų ir griežtą įstatymuose numatytą procesą. Procesą vykdo ir kontroliuoja Valstybine miškų taryba. Daugumoje atveju miško kirtimai	Rizika nereikšminga

	leidimams gauti. Šiuo rodikliu norma įsengti situacijų, kai trūksta leidimų kirsti mišką arba jie gaunami nelegaliomis priemonėmis, pavyzdžiui, kysininkavimu arba, kai leidimai kirsti mišką yra išduodami teritorijoms ar rūšims, kurių negalima kirsti. Kysininkavimas yra gerai žinoma problema, susijusi su leidimų kirsti mišką išdavimu. Kysininkavimas paprastai naudojamas norint gauti leidimus kirsti mišką toms teritorijoms ir rūšims, kurių pagal įstatymus kirsti negalima (pvz. saugomos teritorijos, teritorijos, neaplinkinės minimalaus kirtimo amžiaus ar skersmens reikalavimų rūšys, kurių negalima kirsti ir t.t.). Tais atvejais, kai leidimuose kirsti mišką nurodytos rūšys ir medienos kokybė turi įtakos atitinkamų preliniarų mokesčių apskaičiavimui, korupcija ir kysininkavimas gali būti pasitelkiamas norint produktus priskirti prie to, už kurį tos mokamas mažesnis mokestis. Šalyje arba šalies regionuose korupcijos lygis gali turėti įtakos, todėl vertinant rizikas reikėtų atsižvelgti į korupcijos veiksmus. Neteisėto miško kirtimo atvejais, leidimai kirsti mišką iš kitų vietų, bet ne tu, kur vykdytas kirtimas, gali būti pateikti, kaip nukirstos medienos teisėtumo įrodymas.	DI-577) • <u>Miško kirtimo technologinėms ir gamybinėms miško ūkio reikmėms įvairkinti (Aplinkos ministro įsakymas 2002-04-03, Nr. 145)</u> • <u>Privatizuojamų miškų kirtimo įvairkinti (Aplinkos ministro įsakymas 2002-04-30, Nr. 219)</u> • <u>Miško ūkio statistika 2016 (Valstybinė miškų tarnyba, 2016 m.)</u> • <u>Apvaliosios medienos pirkimo statistika 2016 m. (Valstybinė miškų tarnyba, 2016 m.)</u>	vykdomi pagal miškovartokos projekto ir išduoti leidimų kirsti mišką reikalavimus. Tačiau yra konkrečių miško kirtimo tipų, kai leidimų kirsti mišką nereikia ir miškas gali būti kertamas tik pateikiant rastąją pranešimą Valstybinės miškų tarnybos Miškų kontrolės skyriaus teritorijoms poskyriams. Šie kirtimai apima atitinkamus sanitarijos kirtimus: baltalkšnių, drebulių, gluosnių ir blūdžių kirtimą neplynais kirtimais III-IV miškų grupių miškuose, nepriklausomai nuo medyno amžiaus; neplynus kirtimus vyresniuose kaip 20 metų amžiaus III-IV miškų grupių medynuose, kai miško savininkas savo reikiams per metus iš vieno hektaro išskirta iki 3 kiemėlių likvidinės medienos, bet ne daugiau kaip 15 kiemėlių iš visos savo miško žemės sklypo; plynuosius sanitarijos kirtimus - stichinių nelaimių miškuose atvejais; retinimo ir einamuosius kirtimus. Taip pat, be leidimo kirsti mišką privačius miško savininkai gali kirsti ribines linijas (1,5 metro į savo pusę), sausuosius, vėjavartus, vėjalažus, vykdyti jaunatvynų ugdymą iki 20 metų medynuose. Net jeigu teisinės institucijos padidino neteisėto miško kirtimo kontrolę Lietuvoje, neteisėtų kirtimų atvejų vis tiek pasitaiko. Paskutinius trejus metus (2012-2014 m.) neteisėtų kirtimų kiekis buvo daug mažesnis, o 2015 m., sumažėjo apie 53 proc. 2015 m. buvo nustatyti 244 atvejai valstybiniuose ir privačiuose miškuose, nelegaliai iškirsta buvo apie 5200 m³. Didžioji dalis (80 proc.) neteisėtai iškirsto miško, sudarancio 4200 m³, buvo iškirsta privačiuose miškuose. 2015 m. pasitaikė 31 atvejis, kai jau
--	---	--	---

				pagaminta apvalinti mediena buvo pavogta iš valstybinių miškų (iš viso 480 m³). Pagal Valstybines miškų ūkio tarybos pateiktas statistinius duomenis, neteisėtai kertama mediena Lietuvoje sudaro tik 0,1 proc. visos iškertamos medienos kiekio. Naujausi turimi 2015 m. duomenys rodo neteisėto miško kirtimo atvejų ir kiekio mažėjimo tendencijas. Per pastaruosius trejus metus nebuvo pranešta apie oficialius kysiminkavimo atvejus tarp asmenų, atsakingu už leidimų kirsti mišką išdavimą. „Transparency International“ Lietuvos korupcijos suvokimo indeksas 2016 m. buvo 59 (-50), taigi korupcija nėra laikoma pagrindiniu veiksnio, turinčiu įtakos galimybei gauti leidimus kirsti mišką toms teritorijoms ir rūšims, kurių pagal įstatymus nebūtų galima kirsti.
--	--	--	--	---

1.5 Apskaitymai zemēs savienībai ir mokesču, susijusī su kīrtīmu, mokesčīmas	Istatīmai, sūstī su konkrētiem iestīskai prīvalomai mīsko kīrtīmo mokesčīmas, pavyzdīui, apskaitīmai zemēs savienīkam, nenukīrstī mīsko pīrdavīmo mokesčīmas ir kītais su medīenos tīrīu susījusīais mokesčīmas, tie īaip pat apīma mokesčīu mokesčīma pīgal tīnkamā kīkīto, kōkčīes ī rīstīu klasīfīkacīja. Netīstīngā mīsko produktū klasīfīkacīja īra gerai zīnoma problema īr īī dažnāi susījusī su kīstīu dāvīmu īamīdotījam, īsakīngīem ī klasīfīkavīmo kontrolē.	• <u>Pajamū ūz pīrdavīto zālīavīng medīeng īr nenukīrstī mīska apskaitīavīng īr mokesčīmo īvārīs atīstās (Vīrīausībės nutarīmas, 2014 m. grūodžī 3 d. Nr. 1380)</u> • <u>Zālīavīng medīenos īr nenukīrstī mīsko pīrdavīmo pajamū deklaracījos (FR0463 formos īr īos īzpīldīmo īatīsklēs (2015 m. saūsī 2 d. Nr. VA-1))</u>	Nuo 2015 m. saūsī 1 d. vīsi mīsko valdītījai (fīzīnī īr īurīdīnīai īsmēns) prīvalo apskaitīvī īr sumokētī prīvalomuosīas 5 procentū atskaitīmus ī valstībės bīdžētī īs pajamū, gautū ūz pīrdavīto zālīavīng medīena, pīrīstī īū valdomuosē mīskuosē, īr ūz pīrdavīto īū valdomā nenukīrstī mīska. Valstībīno mīsko valdītījai (īurīdīnīai īsmēns) īs pajamū, gautū ūz pīrdavīto zālīavīng medīena, pīrīstī īū valdomā mīskē īr ūz pīrdavīto īū valdomā nenukīrstī mīska, prīvalo apskaitīvī īr ī valstībės bīdžētī papildomāi sumokētī prīvalomuosīas 10 procentū atskaitīmus.	Rīzīka nereīksmīngā
1.6 Prīdētīnēs vērtēs mokesčīai īr kīlī pīrdavīmo mokesčīai	Istatīmai, sūstī su skīrtīngām pīrdavīmo mokesčīu tīpām, īaikomām pīrdavīdomām zālīavām, īskaitām nenukīrstī mīska, īū īsvēngī galīma pīrdavīdomām produktus be ofīcīalūs pīrdavīmo dokumento īrba pīrdavīdomām produktus daug zēmēsne ūz ofīcīalā rīnkos kām īr mokām neofīcīalām.	• <u>Prīdētīnēs vērtēs mokesčīo īstatīvīmas (2002-05-05, Nr. IX-751)</u> • <u>Prīvalomājū atskaitīvī ī Līetuvos Valstībės bīdžētī īs pajamū ūz pīrdavīto zālīavīng medīena īr nenukīrstī mīska apskaitīavīmo īr mokesčīmo īvārī (Vīrīausībės nutarīmas, 2002-08-10, Nr. 1229)</u> • <u>Nenukīrstī valstībīno mīsko kāmū īstatīvīmas (Aplīnkos mīnīstro īsakīvīmas, 1998-09-30, Nr. 194)</u> • <u>Nenukīrstī valstībīno mīsko skīrīmo īr pīrdavīmo īatīsklēs (Vīrīausībės nutarīmas, 2001-10-31, Nr. 1286)</u> • <u>Valstībīnēs mokesčīu īnspekčījos ī līetuvos mokesčīu mokesčīu dūmēnu bāzē</u>	Līetuvosē prīdētīnēs vērtēs mokesčī (PVM) moka vīsi īsmēns (fīzīnīai īr īurīdīnīai), kūrī mēīnē vēīklos āpīvārī vīrsīja 45 000 EUR. Valstībīnē mokesčīu īnspekčīja īra īsakīngā ūz kīkīlīnā mēnēs mokesčīu mokesčīu deklarīvīmo PVM sūrīnkīma. Nuo 2008 m. saūsī 1 d. īsīgalīojūs PVM īstatīmo pīrīstī ūz medīena moka pīrīkčīas, ō ne pīrdavēīas. īsīgalīojūs šīm pīkēīmām, ītīpō sūnkīam īsvēngī sumokētī prīdētīnēs vērtēs mokesčī. Pīstīrēījī pīkēīmām īaikomī pīkēīkamā prīvencīnē prīemōnē netīstīcīai su PVM mokesčīmo susījusīai vēīklām sūstībēvī, ītīgī īaikoma, kād su PVM susījusī rīzīka īra nereīksmīngā.	Rīzīka nereīksmīngā

		• <u>Registruojamo į Pridėtinės vertės mokesčio mokėtojų registro išregistravimo iš Pridėtinės vertės mokesčio mokėtojų registro taisyklės</u> (Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko įsakymas, 2002-06-26, Nr. 178)		
--	--	--	--	--

1.7. Pajamų ir pelno mokesčiai	• <u>Pelno mokesčio įstatymas (2001-12-20, IX-675)</u> • <u>Gyventojų pajamų mokesčio įstatymas (2002-07-02, Nr. IX-1007)</u> • <u>Privatomiųjų aiskafitymu i Lietuvos Valsybes biudžeta iš pajamų už parduota žaliavine mediena ir nenukirsta miška apskaličavimio ir mokėjimo tvarka (Vyriausybės nutarimas, 2002-08-10, Nr. 1229)</u> • <u>Nenukirsto valstybinio miško kainų nustatymas (Aplinkos ministro įsakymas, 1998-09-30, Nr. 194)</u> • <u>Nenukirsto valstybinio miško skyrimo ir pardavimo taisyklės (Vyriausybės nutarimas, 2001-10-31, Nr. 1286)</u> • <u>Valstybinės mokesčių inspekcijos Lietuvos mokesčių moketojų duomenų bazė</u> • <u>Registravimo i Pridetinės vertės mokesčio moketojų registra i registravimo iš Pridetinės vertės mokesčio moketojų registro taisyklės (Valstybinės mokesčių inspekcijos viršininko įsakymas, 2002-06-26, Nr. 178)</u>	Apima teisinius reikalavimus kirtimo metodams ir technologijoms, įskaitant atarankinius, plynus, atvejinius kirtimus, medienos pervežimą iš kirtavietės, sezoninius apribojimus ir t. t.
1.8. Medienos kirtimo nuostatai	• <u>Privatų miško tvarkymo ir naudojimo nuostatai (Vyriausybės nutarimas, 1997-07-24, Nr. 799)</u> • <u>Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo</u>	Apima kirtimas yra detalai reglamentuotas informacijos šaltiniuose minimuose teisės aktuose. Miško kirtimų taisyklės nustato pagrindinius miško kirtimų (medienos ruošos, medienos
Rizika nereikšminga	Jei fizinis asmuo parduoda medieną juridiniam asmeniui, fizinis asmuo privalo sumokėti 15 proc. pajamų mokesčių nuo gautos sumos. Šiuo atveju už fizinį asmenį pajamų mokesčių sumoka bendrovė, perkanti medieną ir pajamų mokesčio suma yra atskaitoma nuo pirkimo kainos prieš pervedant pinigus fiziniam asmeniui. Jei medieną parduoda pagal individualią veiklą dirbantis asmuo, vykdamas medienos pardavimo veiklą, tada pajamų mokesčių šis asmuo moka kartą per metus, užpildęs pajamų deklaraciją. Pajamų mokesčio deklaravimą koordinuoja Valstybinė mokesčių inspekcija. Deklaruojami pajamos ir sumokami pajamų mokesčiai suteikiama galimybė atgauti dalį deklarauto pajamų mokesčio, todėl taip daryti yra ekonomiškai naudinga. Valstybinės miško urėdijos moka 15 proc. pajamų mokesčių už parduotą žaliavinę medieną ir nenukirstą mišką. Be to, kaip ir visi juridiniai asmenys, moka 15 proc. pelno mokesčių. Papildomai miško urėdijos moka 50 proc. nuo grynojo pelno i šalies biudžetą.	Rizika nereikšminga

	Paprastai jie apima nuostatus dėl kirtavietės dydžio, minimalaus kirtamų medžių amžiaus ir tarbaskersmens, miško ekosistemos elementų, kurie turi būti išsaugoti kirtant ir t. t. Taip pat, dėmesys turi būti atkreipiamas į valksmų ar išraukimo kelių rengimą, kelių tiesimą, sausimmo sistemas, tiltus ir t. t. Be to, turi būti atsižvelgiama į kirtimų planavimą, kirtavietėlių paruošimą bei stebėseną. Reikia atsižvelgti į bet kokius teisiskai įpareigojančius kirtimos reguliuojančius praktikos kodeksus.	• <u>metodika (Aplinkos ministro įsakymas, 2008-07-02, Nr. D1-362)</u> • <u>Miško kirtimų taisyklės (Aplinkos ministro įsakymas, 2010-01-27, Nr. D1-79)</u> • <u>Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros programa (Vyriausybės nutarimas, 2012-05-23, Nr. 569)</u> • <u>Lėdimų kirsti miška išdavimo tvarkos aprašas (Aplinkos ministro įsakymas, 2010-12-30, Nr. D1-1055)</u> • <u>Biržių atrežimo ir įveginimo taisyklės (Aplinkos ministro įsakymas, 2004-11-10, Nr. D1-577)</u> • <u>Miško kirtimo privačiose valdose, kurioms nėra sudarytas miškovaldos projektas, tvarkos aprašas (Aplinkos ministro įsakymas, 2004-11-08, Nr. D1-569)</u> • <u>Nenukirsto valstybinio miško pardavimo sietinių nelaimių tvarka (Aplinkos ministro įsakymas, 2002-01-23, Nr. 28)</u> • <u>Privačiuose miškuose pribrastančių medynų ir brandžių bei perbrėndusių medžių nebrandžiuose medynuose pagrindinių kirtimų tvarka (Aplinkos ministro įsakymas, 2002-03-18, Nr. 118).</u> • <u>Privatizuojamų miškų kirtimo tvarka (Aplinkos ministro įsakymas, 2002-04-30, Nr. 219)</u> • <u>Miško tvarkymo schemų ir vidinės miškovaldos projektų rengimo taisyklės (Aplinkos ministro įsakymas 2006-09-01, Nr. D1-406)</u> • <u>Miško iškirimo technologijoms ir gamybinės miškų ūkio reikmės tvarka (Aplinkos ministro įsakymas, 2002-04-05, Nr.</u>	išraukimo) miškuose biologinius, ekologinius ir technologinius reikalavimus. Taisyklės privatomos visoms miško savininkams, valdytojams ir naudotojams. Miško kirtimai skirstomi į pagrindinius, ugdomuosius, sanitariinius ir specialiuosius miško kirtimus. Taip pat šiose taisyklėse apibreziamas minimalus kirtamų medžių amžius, priklausančių nuo medžio rūšies ir miško grupės. Be to, norimi išlaikyti biologinė įvairovė, reikalaujama po kirtimo patikrinti tikrą biologines įvairovės medžių skaičių viename hektare. Šie medžiai turi atitikti miško kirtimo taisyklėse numatytus kriterijus. Zonoje aplink retųjų paukščių lizdavietes draudžiami pagrindiniai miško kirtimai tam tikru spinduliu, priklausančiai nuo saugomo paukščio rūšies. Lokios vietos prieš kirtimą turi būti aiškiai pažymėtos natūroje ir žemėlapiuose. Miško kirtimo taisyklėse minimi technologiniai reikalavimai apimantys biržių išdėstymą ir šiejimą, valksmų ar išraukimo kelių išdėstymą, medienos sandėliavimą, negyvos medienos paltikimą ir pan. Be Miško kirtimo taisyklių, medienos kirtimą privačiuose miškuose reglamentuoja Privaeių miškų tvarkymo ir naudojimo nuostatai, kurie reglamentuoja privaeių miškų tvarkymą, šių miškų naudojimą, atkūrimą, apsaugą, miškovaldos projektų rengimą, taip pat nustato privaeių miškų savininkų teises ir pareigas tvarkant, prižiūrint ir naudojant privaeius miškus.
--	---	---	---

145)	• <u>Valstybės miškų tarnybos 2016 m. veiklos rezultatai</u>	Biržių atžėmimo ir įvertinimo taisyklės reglamentuoja biržių atžėmimą visuose miškuose ir jų įvertinimą valstybiniuose miškuose. Biržių atžėmimas ir įvertinimas yra medynų sklypų kirimui atliekamas ir apmaitavimas, medžių ženklinimas, kirsčių medžių ūrio nustatymas bei nenukirsto miško įvertinimas patvirtintomis kainomis. Valstybinė miškų tarnyba yra būdžėinė įstaiga, pagal kompetenciją tvarkanti Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastrą, vykdanči visos Lietuvos miškų inventurizaciją atrankos metodu ir renkami miškų ūkio statistinius duomenis, atliekanti miškų būklės stebėseną šalies miškuose, kontroliuojanti valstybinių ir privačių miškų būklę, miško naudojimą ir atkūrimą valstybės lygiu, vertinanti miškų inventurizaciją ir miškotvarkos projektus miško valdos ir šalies lygiu, vykdanči valstybinių ir privačių miškų valstybinės kontrolės priežiūrą, siekianti užtikrinti gerą Lietuvos miškų būklę ir tvarų miško ekosistemos funkcionavimą visuose miškuose, formu miškuose, periodiskai tikrina, kaip buvo vykdomi ar biržėse buvo įvykdyti miško tvarkymo veiksmai, laikantis galiojančių teisės aktų, įsanaalizavus Valstybinės miškų tarnybos viešai prieinamą „Valstybinių ir privačių miškų kontrolės priežiūrą ir atkūrimą 2016 m.“ pateiktą informaciją, prieita išvados, kad rizika susijusi su šio rodiklio reikavimų įgyvendinimu Lietuvoje yra nereikšminga.
------	--	--

1.9 Saugomos teritorijos ir rūšys	Apima įstatymus, susijusius su saugomomis teritorijomis, taip pat su saugomomis rūšimis, įskaitant jų buveines ir potencialias buveines. Šiuo rodikliu norima išvengti kirtimų rizikos saugomose teritorijose arba teritorijose nesilaikant jų tvarkymo ir apsaugos planų, taip pat neteisėto saugomų rūšių kirtimo dideliais kiekiais.	• <u>Saugomų teritorijų įstatymas (1993-11-09, Nr. I-301)</u> • <u>Aplinkos apsaugos įstatymas (1992-01-21, Nr. I-2223)</u> • <u>Žemės įstatymas (1994-04-26, Nr. I-446)</u> • <u>Miško įstatymas (1994-11-22, Nr. I-671)</u> • <u>Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros programa (Vyriausybės nutarimas, 2012-05-23, Nr. 569)</u> • <u>Saugomų gyvūnų, augalų, grybų rūšių ir bendrųjų įstatymas (2009-12-17, Nr. XI-578)</u> • <u>Saugomų teritorijų tipiniai apsaugos reglamentai (Vyriausybės nutarimas, 2004-08-19, Nr. 996)</u> • <u>Laukinės augalijos įstatymas (1999-06-15, Nr. VIII-1226)</u> • <u>Laukinės gyvūnijos įstatymas (1997-11-06, Nr. VIII-498)</u> • <u>Bendrųjų buveinių ar pakščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai (Vyriausybės sprendimas, 2011-05-25, Nr. 614)</u> • <u>Kompensacijų privataus miško savininkams ir valdytojams, kurių valdose steigiamą naują saugomą teritoriją, keičiamas esamos saugomos teritorijos statusas arba nustatytų veiklos apribojimai realiai sumažina gaunama nauda arba uždraudžia ankščiau vykdytą veiklą, apskaitavimo ir išmokėjimo tvarkos aprašas (Vyriausybės nutarimas, 2012-03-07, Nr. 260)</u> • <u>Augalų bendrųjų Raudonosios knygos sąrašas (Aplinkos ministro įsakymas, 1998-11-30, Nr. 237)</u>	Miško įstatyme teigiama, kad pagal tvarkymo paskirčių Lietuvos miškai yra skirstomi į 4 grupes: miško rezervatai, specialios paskirties miškai, apsauginiai miškai, tikiniai miškai). Miškus kirsti galima atsižvelgiant į ekoinkavimo tikslus ir apsaugos režimą, nustatytą pagal miškų grupes. Nustatytu saugomų teritorijų tvarkymą reguliuoja Saugomų teritorijų įstatymas, jame nurodoma, kad pagrindiniai teisiniai dokumentai, reguliuojantys saugomų teritorijų apsaugos ir tvarkymo režimą yra šie: Saugomų teritorijų įstatymas, Individualiųjų saugomų teritorijų nuostatai, saugomų teritorijų planavimo dokumentai, individuali saugomų objektų arba teritorijų apsaugos tvarka ir apsaugos sutartis. Lietuvos miškų tvarkymas pagal Miškų įstatymą vykdomas pagal miškotvarkos projektą, kuriame pateikiamas specialus skyrius apie gamtos apsaugos priemones, išvardijamos saugomos rūšys, buveinės ir kitos aplinkosaugos vertybės ir objektai. Visi vertingi objektai pažymėti žemėlapiuose su nurodytomis ir smulkiai aprašytais apsaugos priemonėmis. Įsakuojami leidimus kirsti mišką. Miškų tarnyba tikrina savo duomenų bazes ir vertina, ar planuojamo kirtimo zonoje nėra identifiukuota saugomų rūšių ar teritorijų, o jei tokios yra, tuomet įrašant leidimą kirsti mišką yra nurodomi taikomi apribojimai ar leidimas kirsti mišką nėra išduodamas. Statistinė informacija apie Lietuvos saugomas teritorijas, retas ir nykstančias saugomas teritorijas, retas ir nykstančias rūšis, aptinkamas Lietuvos miškuose ir	Rizika nereikšminga
--	---	---	--	----------------------------

Kiti susiję duomenys yra pateikiami Valstybinės miškų ūkio apsaugos departamento interneto svetainėje. Valstybinė miškų ūkio tarnyba periodiskai tikrina, kaip įgyvendinami teisės aktai, skirti gamtinių vertybių, objektų ir saugomų teritorijų apsaugai. Valstybinė miškų ūkio tarnyba turi metinį kontrolės planą, kuriame išvardijami tikrinami aspektai ir vietos. Be to, regioniniai Aplinkos apsaugos agentūros skiria periodiskai tikrina, kaip medžiagoje įvardyti ir taikomi aplinkos apsaugos teisės reikalavimai. Ataskaita apie tikrintas vietas ir nustatytas problemas yra skelbiama Aplinkos ministerijos interneto svetainėje. Įkanvos teisės aktuose aptartami visi šio reikalavimo aspektai.		
--	--	--

1.10 Aplinkosaugos reikalavimai	Aplinka įstatymais, susijusiais su poveikio aplinkai vertinimu dėl kirtimo, galimų dirvos pažeidimų, apsauginių zonų nustatymo (pvz. šalia vandens telkinių, ašvinių vietovių, velsimosi teritorijų), paliekamų medžių skaičiaus kirtavietėje, kirtimo laiko apribojimų ir reikalavimų miškų ūkio technikai. Pagal ši rodiklį rizikos gali būti nustatomos, kai akivaizdžiai matomos sistemos ir (arba) didelio masto techniniai reikalaujami aplinkosaugos priemonių nesilaikymas iki tiek, kad jis kelia pavojų miško ištekliams ir kitoms aplinkosaugos vertybėms.	• <u>Saugomų teritorijų įstatymas (1993-11-09, Nr. I-301)</u> • <u>Aplinkos apsaugos įstatymas (1992-01-21, Nr. I-2223)</u> • <u>Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros programa (Vyriausybės nutarimas, 2012-05-23, Nr. 569)</u> • <u>Saugomų gyvūnų, augalų, grybų rūšių ir bendrųjų įstatymas (2009-12-17, Nr. XI-578)</u> • <u>Laikinos augalijos įstatymas (1999-06-15, Nr. VIII-1226)</u> • <u>Laikinos gyvūnijos įstatymas (1997-11-06, Nr. VIII-498)</u> • <u>Bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatai (Vyriausybės sprendimas, 2011-05-25, Nr. 614)</u> • <u>Augalų bendrųjų Raudonosios knygos sąrašas (Aplinkos ministro įsakymas, 1998-11-30, Nr. 237)</u> • <u>Miško kirtimo taisyklės (Aplinkos ministro įsakymas, 2010-01-27, Nr. DI-79)</u> • <u>Miško tvarkymo schemų ir vidinės misko tvarkymo projektų rengimo taisyklės (Aplinkos ministro įsakymas 2006-09-01, Nr. DI-406)</u> • <u>Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos (Vyriausybės nutarimas, 1992-05-12, Nr. 343)</u> • <u>Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo principai (Aplinkos ministro įsakymas, 2007-02-14, Nr. DI-98)</u>	Vidinės misko tvarkymo projektų rengimo taisyklėse nurodoma, kad valstybinių miškų misko tvarkymo projekte turi būti skaičiuojami susiję su miško apsauga nuo gaisrų, smūgtinai ir biologinės įvairovės apsauga, rekreacinėmis ir socialinėmis miškų funkcijomis. Privatių miškų misko tvarkymo projekte turi būti specialiai dalis, susijusi su miško apsauga ir aplinkosaugos reikalavimų įgyvendinimu. Miško darbai turi būti planuojami ir įgyvendinami laikantis Miško kirtimo taisyklėse nustatytų reikalavimų. Minėtose taisyklėse yra nuostatų dėl kirtimo laiko apribojimų pagal miškų grupes (pavyzdžiui, II grupės ir kai kuriuose III grupės miškuose pagrindiniai kirtimai neleidžiami nuo kovo 1 d. iki rugpjūčio 1 d.). Nustatyti reikalavimai retų ir nykstančių rūšių paukščių lizdaviečių apsaugai, taip pat išsamūs reikalavimai palikti gyvus medžius ir negyva medieną biologinės įvairovės apsaugai kirtavietėse. Miško kirtimo taisyklėse taip pat numatoma apsaugos zonų priežiūra prie vandens telkinių ar ašvinių vietovių, taip pat kai kurie apribojimai, susiję su dirvos apsauga nuo erozijos. Pavyzdžiui, vandens telkinių apsaugos zonos esančiuose slėniuose, kurių nuolydis didesnis kaip 10°, ir šlaituose kaip 45° slėniuose, plynieji pagrindiniai miško kirtimai nevykdomi. Miško ūkio nuolat tikrina, kaip vykdomi miškų ūkio darbai valstybiniuose miškuose, ar juos vykdomi	Rizika nereikšminga
--	---	---	--	----------------------------

			laikoma planavimo dokumentuose ir miško kirtimo leidimuose nurodytą aplinkosaugos reikalavimų. Valstybinė miškų tarnyba periodiskai tikrina, kaip įgyvendinami teisės aktai, skirti gamtinio vertybių, objektų ir saugomų teritorijų apsaugai. Valstybinė miškų tarnyba turi metinį kontrolės planą, kuriame išvardijami tikrinami aspektai ir vietos. Be to, regioniniai Aplinkos apsaugos agentūros skiria periodiskai tikrina, kaip uredujose ir privačiuose miškuose tvarkomi ir taikomi apsaugos teisės reikalavimai. Ataskaita apie tikrintas vietas ir nustatytas problemas yra skelbiama Aplinkos ministrojių interneto svetainėje. Pagal minėtų institucijų parengtas ataskaitas aktyvuoja, kad nėra nustatytų sistemingu ir tarba) didelio masto teisės aktu nesilaikymo atvejų, kurie kelia pavojų miško isekliams ir kitoms aplinkosaugos vertyboms, todėl rizika laikoma nereikšminga.
--	--	--	---

1.11 Darbuotojų sauga ir sveikata	Teisiskai reikalaujama, kad asmenys vykdančys kirtimo darbus naudotų asmenines apsaugos priemones, laikytųsi kirtimo darbų saugos, trukmės, režimo ir naudojamų mechanizmų saugos reikalavimų, būtų nustatyta apsaugos zona aplink kirtimo teritoriją. Teisiskai reikalaujama saugiai naudoti chemines medžiagas. Sveikatos ir saugos reikalavimai, kurie turi būti taikomi miško darbams (ne administraciniais darbams ar kitai veiklai, nesusijusiai su miško ūkine veikla). Šiuo reikalavimu norima nustatyti atvejus, kai atliekant miško darbus nuolat nesilaikanti darbuotojų sveikatos ir saugos reikalavimų kyla didelė rizika darbininkų sveikatai ir saugumui.	• Lietuvos Respublikos darbo kodeksas (2016-09-14, XI-2603) • Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas (2003-07-01, IX-1672) • Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos įstatymas (2003-10-14, IX-1768) • Pavojingų darbų sąrašas (Vyriausybės nutarimas, 2002-09-03, 1386) • Įsakymas dėl darbuotojų apūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis (Socialinės apsaugos ir darbo ministras, 2007-11-26, AI-331) • Vyriausybės nutarimas dėl specialiųjų žemės ir miško sąlygų patvirtinimo (Vyriausybės nutarimas 1992-05-12, 343) • Įsakymas dėl klausos apsaugos darbe ir kontrolės priemonių (Vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius, 2006-03-30, I-66) • Dėl žemės ir miško ūkio transporto priemonių patvirtinimo (Žemės ūkio ministras, 2015-10-14, 3D-770) • Įsakymas dėl Lietuvos higienos normos HN 69:2003 „Šiluminis komfortas ir pakankama šiluminė aplinka darbo patalpose. Parametrų norminės vertės ir matavimo įreikavimai“ patvirtinimo (Sveikatos apsaugos ministras, 2003-12-24, V-770) • Įsakymas dėl higienos normos dėl pesticidų veikliųjų medžiagų didžiausios leidžiamos koncentracijos aplinkoje (Sveikatos	Sveikata ir sauga atliekant miško ūkinę veiklą stebi Valstybinė darbo inspekcija. Ji vykdo ne tik kontroles ir stebėjimo funkcijas, bet taip pat teikia narodymus dėl sveikatos ir saugos klausimų skirtinguose verslo sektoriuose. Miškų ūrėdijos darbuotojai kirtimo darbų nevykdo ir nelaimingų atsitikimų miškų ūrėdijos darbuotojų tarpe per pastaruosius metus nebuvo arba buvo labai mažai, todėl laikoma, kad dėl nelaimingų atsitikimų ar teisės aktų, susijusių su darbuotojų sauga ir sveikata, pažeidimo rizika miškų ūrėdijos kasdieninėje veikloje, nesusijusioje su medienos kirtimu, yra nereikšminga. Tačiau visi arba dalis medienos kirtimo darbų miškų ūrėdijoje yra atliekami rangovinių organizacijų, kurios yra pareikšamos viešo konkurso būdu. Miško darbų sektorius Lietuvoje yra laikomas vienu iš pavojingiausių veiklų ir Valstybine darbo inspekcija taiko specialias kontrolės priemones, t. y. mažiausiai kas metus inspekcija atlieka prevencinį miško kirtimo veiklos stebėjimą visoje Lietuvoje, kad patikrintu, ar nėra nelegalių darbuotojų, taip pat ar nėra pažeidžiami sveikatos ir saugos reikalavimai. Be to, inspekcija renka duomenis apie įvairius nelaimingus atsitikimus darbe ir teikia skirtingų verslo sektorių apibendrintą statistiką. Remiantis įvairių Valstybinės darbo inspekcijos atskaitų analize, akivaizdu, kad mėsinių sektoriuje vis dar didelis nelaimingų atsitikimų darbe lygis. Mėsinių sektorių yra vienas iš keturių pavojingiausių sektorių (1. Statyb. 2. Transporto ir apsaugos	Reikšminga (/r. Rizikos mažinimo priemonių planas).
--	--	---	--	---

		apsaugos ministras, 2004-06-03, V-412) • <u>Miško darbų saugos taisyklės (1996-11-25, 208)</u> • <u>Darbuotojų sveikatos ir saugos strategija 2009-2012 m. (Vyriausybės sprendimas 2009-06-25, Nr. 669).</u> • <u>Valstybinės darbo inspekcijos ataskaita, 2014 m.</u> • <u>Valstybinės darbo inspekcijos ataskaita, 2015 m.</u> • <u>Valstybinės darbo inspekcijos ataskaita, 2016 m.</u> • <u>Valstybinės darbo inspekcijos apie nelaimingus atsitikimus periodinę ataskaita</u>	paslaugos, 3. Žemes ūkis 4. Miškininkystė) pagal mirčių ir rinu sužeidimų skaičių. Remiantis oficialiais Valstybinės darbo inspekcijos duomenimis 2016 m. miškininkystės sektoriuje vykdomi miško kirtimai ir su juo susijusių darbų pasitaikė 3 mirimi ir 5 sužeidimai. Per 2017 metų 1 pusmetį Lietuvoje vykdomi miško kirtimai ir su juo susijusių darbų užfiksuoti 2 mirimi ir 6 sužeidimų atvejai. Visti (išskyrus 1) nelaimingi atsitikimai įvyko kertant miškų pjūklą. Mirčių nelaimingų atsitikimų (toliau NA) darbe dinamikos pagal įmonių /ekonomines veiklos rūšių (toliau I/VR) 2011-2016 metais analize rodo, kad statybos bei transporto ir saugojimo, miškininkystės I/VR mirimų NA darbe skaičius santykinai mažėjo. 2016 metais mirčių NA darbe skaičius miškininkystės sektoriuje buvo 14 % mažesni nei 2011-2016 metų mirčių NA darbe, įvykusių minėtose I/VR per šį laikotarpį, vidutinių reikšmių įvertinai. Atsižvelgiant į nelaimingų atsitikimų skaičių ir miškininkystės sektoriaus pavojingumą, laikoma, kad miško kirtimas pjūklą ir su juo susiję darbai yra reikšmingos rizikos. Miško kirtimas medkirne laikomas mažiau rizikingu. Per pastaruosius metus oficialiai nebuvo užfiksuotų nelaimingų atsitikimų kertant mišką medkirte, todėl rizika susijusi su miško kirtimu medkirne laikoma nereikšminga. Kasdienė miškų ūredijos veikla, nesusijusi su miško kirtimu nėra laikoma pavojinga, todėl rizika yra nereikšminga.
--	--	--	---

1.12 Legalus idarbinimas	Teisiškai reikalaujama, kad kirtimo darbus atliekantis asmenys būtų idarbinėti legaliai: pasirašę darbo sutartį, mokėti mokesčius už privalomą sveikatos draudimą, turėti darbo leidimus bei kvalifikacinius pažymėjimus atliekantiems darbus. Be to, reikalaujamas apima minimalių darbuotojų amžių bei minimalių darbuotojų amžių atliekanti pavojingus darbus, priverstinį ir privalomą darbą, diskriminacija bei laisvę kooperuoti. Teisės reikalavimai dėl kirtimo veikloje dalyvaujančių darbininkų idarbinimo, įskaitant reikalavimus sutartims ir darbo leidimams, reikalavimus privalomajam draudimui, reikalavimus kvalifikacijos pažymėjimams ir kitus reikalavimus mokymui. Be to, punktuose aptartai minimalaus darbinio amžiaus ir minimalaus amžiaus asmeniui, dirbančiam pavojingus darbus atlikti, įstatymai prieš priverstinį ir privalomą darbą, diskriminacija, laisvę vienyti. Šiuo reikalavimų norma užtikrinti galimybę nustatyti sistemingą arba didelio masto darbo ir (arba) idarbinimo taisyklių ir reglamentų nesilaikymą. Siekiama nustatyti, kur vyksta rimti darbuotojų juridinių teisių pažeidimai, pavyzdžiui, priverstinis, nepilnamečių arba nelegalus darbas.	• Lietuvos Respublikos darbo kodeksas (2016-09-14, XII-2603) • Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (2000-07-18 d. Nr. VIII-1864) • Valstybinio socialinio draudimo įstatymas (1991-05-21, Nr. I-1336) • Vyriausybės nutarimas dėl asmenų iki 18 metų idarbinimo (2017-06-28, Nr. 518) • Įsakymas dėl miško darbu saugos taisyklių patvirtinimo (1996-11-25, 208) • Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, išgaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas (2016-09-14, XII-2603) • Valstybinės darbo inspekcijos ataskaita dėl nelegalaus darbo prevencijos 2015 m. • Valstybinės darbo inspekcijos veiksmų planas 2017 m. • Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo (Eurofund) ataskaita • Nedeklaruoto darbo stabilumas Europos Sąjungoje	Teisetas idarbinimas Lietuvoje yra apibūdinamas daugeliu skirtingų įstatymų. Pagal įstatymus, visi darbuotojai privalo būti pasirašę darbo sutartį, kuri yra privalomojo socialinio draudimo pagrindas, todėl jie yra apdrausti mokant mokesčius socialinio draudimo bendrovei Sodra. Pagal Darbo įstatymo reikalavimus, darbo sutartis turi būti parengta raštu ir joje turi būti pateiktos jos galiojimą užtikrinančios esminės nuostatos, pavyzdžiui, mokesčių sąlygos, darbo vieta ir darbo aprašymas. Tam tikra rūšių darbo sutartims gali reikėti papildomų nuostatų, pavyzdžiui, sutarties terminas, sezoninis darbas ir t. t. Trumpalaikis sandėlis pasitelkiant idarbinimo agentūras tai terminuotai sutarčių alternatyva. Laikinas idarbinimas Lietuvoje greitai plinta kaip lankstus darbo puse etato, projekcinio darbo ar terminuoto idarbinimo sprendimas ir kaip rizikos valdymo strategija pradiniam etape. Laikina idarbinimų reguliavoja idarbinimo per laikinojo idarbinimo imones įstatymas, priimtas norint įgyvendinti E.S direktyvą dėl laikinių idarbinimo imonių darbo. Nelegalų idarbinimą Lietuvoje kontroliuoja ir prevencines priemones įgyvendina skirtingos institucijos, pavyzdžiui, Valstybinė darbo inspekcija, Valstybinė socialinio draudimo fondo valdyba, Valstybinė mokesčių inspekcija, Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba ir Policijos departamentas. Remiantis valstybinės darbo inspekcijos ataskaita, visuose ūkio sektoriuose dažniausiai pastatantys nelegalaus idarbinimo atvejai Lietuvoje yra šie: 1. Darbas be	Rizika nereikšminga
---------------------------------	--	--	---	----------------------------

			darbo sutartis, 2. Individualūs asmenys, vykdanys ekonominę veiklą be savarakiškos veiklos vykdymo licencijų. 3. Ekonominės veiklos vykdymas legaliai neįregistruojant bendroves, arba be reikalingų licencijų arba vykdant kita nelegalia veikla. Norėdama mažinti nedeklaruotą darbą veiksmingiau, 2011 m. Valstybinė darbo inspekcija sudarė nuolatines grupes nelegaliam darbui Lietuvos penktuose didžiausiuose miestuose kontroliuoti, kad imtusi nedeklaruoto darbo kontrolės ir prevencijos. Grupės yra sudarytos iš VDI inspektorių, kuriems suteikti atitinkami išskiliai. Kai reikia, pagalbos galima kreiptis į kitų institucijų atstovus. Rezultatai rodo, kad ši iniciatyva sumažino nelegalaus darbo atvejų aptikimą lyginant su ankstesniais metais. 2016 m. Valstybinė darbo inspekcija atliko daugiau nei 7012 galimo nelegalaus idarbinimo patikrinimų ir nustatė 1129 nelegaliai idarbinčius asmenis. Dauguma nelegalaus (neįrašyto) darbo atvejų 2016 m. pastatė šiuose ūkio sektoriuose: statyba - 51 proc., kiti veiklos sektoriai - 15 proc., kita komunalinė, socialinė ir asmeninė aptarnavimo veikla - 10 proc., didmeninė ir mažmeninė prekyba - 9 proc., žemės ūkis ir miškininkystė - 9 proc. Rizikingiausi ūkio sektoriai ir toliau išlieka tie patys: statyba, kita komunalinė, socialinė ir asmeninė aptarnavimo veikla, didmeninė ir mažmeninė prekyba. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad palyginus su 2011 m. nelegaliai miškininkystės sektoriuje idarbinčių asmenų skaičius 2016 m. sumažėjo apie 58 %. Valstybine mokesčių inspekcija parengė 2017 m. veiksmų
--	--	--	---

				plana, kuriame pabrėžiamas poreikis sustiprinti nelegalaus idarbinimo kontroles ir prevencinių priemonių taikymą siekiant geresnių rezultatų nei 2015 m. Remiantis ankstesniu pateikta informacija galima manyti, kad nors ir pashatko kai kurių nelegalaus idarbinimo miškininkystės sektoriuje atvejų, tačiau teisės institucijų įgyvendintos kontroles ir prevencinės priemonės, taip pat ir telgamos tendencijos link mažesnių nelegalaus idarbinimo atvejų miškininkystės sektoriuje suteikia tvirtą pagrindą priskiriant šią veiklos sritį daliai prie nereikšmingos rizikos
--	--	--	--	--

1.13 Paprotinės teisės	Įstatymai, apimančios paprotines teises, susijusias su miško produktų naudojimu, įskaitant reikalavimus, apimančius nuosavybės teises.	• Miškų įstatymas (1994-11-22, Nr. I-671) • Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato lankymo taisyklės • Žuklės Žuvinto biosferos gamtiniame rezervate taisyklės	Lietuvoje nėra asmenų grupių, turinčių paprotinių teisių į miško naudojimą. Paprotinės teisės į nemedieninių miško produktų naudojimą valstybinių gamtinių rezervatų teritorijose yra apibrėžiamos specialiais reglamentais, leidžiančiais vietiniams bendruomenėms rinkti uogas ir grybus, taip pat zuvauti laikančias specialių nuostatų. Miško kirtimo veikla gamtiniuose rezervatuose yra draudžiama įstatymu.	Rizika nereikšminga
1.14 Laisvas ir išankstinis sutikimas	Laikomasi atitinkamų įstatymų, apimančių laisvą ir išankstinį sutikimą, kurie siejami su miško tvarkymo teisėmis, miško išsklių naudojimu, naudos dalijimusi ir t.t.	• Visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatai (Vyriausybės nutarimas, 2004-07-16, Nr. 904) • Dėl miškų tvarkymo schemų ir vidinės miškotvarkos projektų rengimo taisyklių patvirtinimo (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymas, 2006-09-01, Nr. D1-406)	Laisvas ir išankstinis sutikimas, miškų tvarkymui, teisės naudotis miško išskliais, dalytis nauda (ir t. t.) yra tiriamas į visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatas, visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo dokumento rengimo procese bendroji ar supaprastinta tvarka taikoma atsižvelgiant į teritorijų planavimo lygmenį pagal planuojamos teritorijos dydį ir sprendimų konkretizavimo lygį ir rūšis. Šiuose nuostatuose numatyta, kad bendrasis, specialusis ir detalus teritorijų planavimas yra viešas. Nuostatai taip pat apima reikalavimus miškotvarkos plano rengimo procesui, į kurį įtraukiami reikalavimai laisvam ir išankstinis sutikimui. Panašūs reikalavimai taip pat pateikti miškotvarkos projektų rengimo tvarkoje.	Rizika nereikšminga
1.15 Vietinių gyventojų-čiabuvių teisės	Įstatymai, reguliuojantys vietinių gyventojų-čiabuvių teises, susijusias su miško veikla. Reikėtų atsižvelgti į tokius galimus aspektus, kaip teisė į žemę, teisė naudoti tam tikrus su miško susijusius išteklius arba praktikuoti tradicinę veiklą, apimančią miško žemes.	Lietuvoje nėra čiabuvių. Lietuviai yra vietinė tauta savo žemėje.	Netaikoma - Lietuvoje nėra čiabuvių. Lietuviai yra vietinė tauta savo žemėje.	Netaikoma - Lietuvoje nėra čiabuvių. Lietuviai yra vietinė tauta savo žemėje.

I.16 Rūšių, kiekio, kokybės klasifikacija	Istatymai, reguliuojantys, kaip mediena prekybos ir transporto srityje klasifikuojama pagal rūšis, kiekį ir kokybę. Neteislinga medienos klasifikacija yra gerai žinomas metodas, siekiant sumažinti (išvengti) mokesčius ir rinkliavas. Turėtų būti nustatyta rizikos riba, kada žaliava ar produktas turėtų būti laikomas nelegaliu dėl neteisingai identifikuotos rūšies, kiekio ir kokybės. Tai gali apimti atvejus, kai šis klaidingas klasifikavimas atliekamas siekiant išvengti rinkliavų arba mokesčių mokėjimo arba, kai draudimai prekiauti produktais ir rūšimis yra nustatyti regione, šalies ar tarptautiniu mastu. Su šia problema dažniausiai susiduriama šalyse, kur aukštas korupcijos suvokimo indeksas yra <50.	• <u>Miško įstatymas (1994-11-22, Nr. I-671)</u> • <u>Nacionalinėje miškų ūkio sektoriaus plėtros programoje (Vyriausybės nutarimas, 2012-05-23, Nr. 569)</u> • <u>Apvaliosios medienos bei nenukirsto miško matavimo ir tūrio nustatymo taisyklės (Aplinkos ministro įsakymas, 2010-09-10, Nr. D1-747)</u> • <u>Prekybos apvaliąja mediena taisyklės (Aplinkos ministro įsakymas, 2011-12-16, Nr. D1-984)</u> • <u>Apvaliosios medienos klasifikavimo ir ženklinimo taisyklės (Aplinkos ministro įsakymas, 2001-07-05, Nr. 358)</u> • <u>Apvaliosios medienos apskaitos tvarkos aprašas (Aplinkos ministro įsakymas, 2007-12-12, Nr. D1-672)</u>	Pagal Miškų įstatymą Aplinkos ministerija yra atsakinga už teises aktus ir taisykles, susijusias su apvaliosios medienos kokybės ir kiekio klasifikavimu bei matavimu. Aplinkos ministro patvirtinti teisės aktai yra paminėti informacijos salintuose. Apvaliosios medienos, nenukirsto miško matavimo ir tūrio nustatymo taisyklėse nurodoma, kaip skirtingų medienos produktų tapatiosios medienos, nukirstos medienos, kotelinės medienos ir t. t. kiekis turi būti apskaičiuojamas bei pateikiamas rasta tūrio skaičiavimo lentelės, o taip pat ir kitos medienos kiekio skaičiavimo formulės. Apvaliosios medienos prekybos taisyklėse nustatoma, kaip mediena turi būti pardavinėjama: nenukirsto miško bei pateikiamos taisyklės ir tvarka, kaip turi būti organizuojamas medienos pardavimas nenukirstu mišku. Taisyklėse nustatomos skaidrios valstybinio nenukirsto miško pardavimo taisyklės. Apvaliosios medienos apskaitos tvarkos aprašas nustato apvaliosios medienos priemonių perdavimą, perklasifikavimą bei judėjimo fiksavimą apskaitoje ir yra bei judėjimo fiksavimą apskaitoje ir yra priemonės valstybės įmonėms miškų ūdijoms, nacionalinių parkų direkcijoms bei kitiems valstybinių miškų valdytojams (patikslinami). Ši tvarkos apraša gali taikyti kiti juridiniai ir fiziniai asmenys, gaminantys ir parduodantys medieną. „Transparency International“ Lietuvos korupcijos suvokimo indeksas 2016 m.	Rizika nereikšminga
--	--	--	---	----------------------------

				buvo 59 (>50), taigi korupcija nėra laikoma pagrindiniu veiksniu, turinčiu neigiamos įtakos rūšių, kieklių ir kokybės klasifikacijai Lietuvoje.	
--	--	--	--	---	--

1.17 Prekyba ir transportas	Turi būti gauti visi reikalingi prekybos ir transportavimo leidimai. Šie dokumentai apima teisiskai reikalaujamus išvežimo leidimus, važiarasčius ir kitus dokumentus, leidžiančius išvežti medieną iš kirnavietės. Salyse, kuriose korupcijos lygis aukštas, šie dokumentai, paprastai, klasifikuojami arba gaunami duodant kyšius. Neflegalaus miško kirtimo atvejais, pervežimo dokumentai iš kitų vietų, išskyrus kirnavietes, gali būti pateikti kaip netikras legalaus kirtimo įrodymas.	• <u>Apvaliosios medienos apskaitos tvarkos aprašas (Aplinkos ministro įsakymas, 2007-12-12, Nr. D1-672)</u> • <u>Apvaliosios medienos, pagamintos privačiuose miškuose, gabenimo tvarkos aprašas (Aplinkos ministro įsakymas, 2004-06-03, Nr. D1-313)</u> • <u>Prekybos apvaliąja mediena taisysklės (Aplinkos ministro įsakymas, 2011-12-16, Nr. D1-984)</u> • <u>Dėl savavališkai iškirstų medžių ir krūmų, augusių miško žemėje, ir pagamintos apvalios medienos ištraukimo arba išvežimo tvarkos (Aplinkos ministro įsakymas, 2002-05-13, Nr. 237)</u>	Mediena turi būti parduodama pagal Apvaliosios medienos prekybos taisysklės aprašomą aukciono sistemą. Su aukciono laimėtojų pasirašomos ilgalaikės arba pusmečio sutartys. Išsami aukcionų rengimo tvarka aprašoma minėtose taisysklėse. Apvaliosios medienos apskaitos tvarkos apraše yra nustatyta tvarka, kaip apvalioji mediena turi būti priimta (reikalingi dokumentai ir duomenys), taip pat pateikiama ir aprašoma dokumentais patvirtinta medienos atskaitumo sistema, patalpinama, kaip užpildyti reikalingus dokumentus. Apvaliosios medienos, pagamintos privačiuose miškuose, gabenimo tvarkos apraše nurodoma, kad asmuo, pervežantis medieną iš privačių miškų, privalo turėti medienos pervežimo lapą, dokumentą, įrodantį jo tapatybę, kirtimo leidimą (jei reikiai), miško nuosavybės dokumentą (kai kirtimo leidimas nereikalingas ir perveža savininkas) arba dokumentą, įrodantį teisėtą medienos nuosavybę (sutarti ir t.t.) (kai perveža rangovas). Pervežimo lape reikalinga nurodyti informacija ir duomenys bei kiti dokumentai yra aprašomi minėtame tvarkos apraše. Minėtuose teisės aktuose galima aiškiai susieti dokumentus, susijusius su pervežimu, prekyba, konkrečia aptariama medžiaga ir kitiems. Regiono aplinkos apsaugos departamento miškų kontrolės skyrius tikrina, kaip vykdomi teisės aktuose nustatyti reikalavimai prekybai ir transportui. Jei	Rizika nereikšminga
-----------------------------	--	--	--	---------------------

			miskuose randama neįrašyti nakirsios medienos, mineta institucija privalo išduoti transportavimo leidimą. Lokio pervežimo tvarka yra nustatoma Savivaldiškai įskirstų medžių ir krūmų, augusių miško žemėje, ir pagamintos apvalios medienos ištraukimo arba išvežimo tvarkoje. Savivaldiškų kirčių statistinius duomenis prašome žiūrėti 1.4 rodiklio leidimai kirsti miška) skyriaus. Kysininkavimas tarp asmenų, atsakingų už miško kirtimo leidimų ar pervežimo dokumentų išdavimą, taip pat suklastotų dokumentų rengimas ir teikimas gali būti problema; tačiau nėra pakankamai įrodymų, kai tokie dokumentai buvo išduoti. Lietuvoje teisės normos apima visus prekybos ir transporto leidimus. Be to „Transparency International“ Lietuvos korupcijos suvokimo indeksas 2016 m. buvo 59 (>50), tūgi korupcija nėra laikoma pagrindiniu veiksniu, turinčiu neigiamos įtakos medienos prekybai ir transportavimui Lietuvoje.
--	--	--	--

1.18 Tikslinė prekyba ir sandorių kaimodara	Tikslinė prekyba reguliuojamais įstatymais. Tikslinė prekyba su susijusiomis bendrovėmis, išieigomis mokesčių lengvatas taikančiose vietose su dirbtinėmis sandorių kainomis tai gerai žinomas būdas išvengti teisėtai nustatytų mokesčių ir rinkliavų mokėjimo miškus kertančiai šaliai. Tai taikoma svarbių lėšų generavimui, kurtuo skatinamas miško ūkystę ir darbuotojų, susijusių su miško kirtimais, kšsininkavimas. Daugelis šalių išleido įstatymus, apimančius sandorių kaimodara ir tikslinę prekybą. Reikėtų atkreipti dėmesį, kad čia gali būti įtraukti tik sandorių kaimodara ir tikslinė prekyba, nes jos yra teisiskai draudžiamos šalyje. Kai produktai perduodami išvežant iš šalies už kainą, kuri žymiai mažesnė už rinkos vertę, o produktai perduodami kitai tiekimo grandžiai už rinkos kainas, tai, paprastai, yra aiškus mokesčių vengimo veiksnys. Paprastai, produktai nėra fiziniskai perkeltami į prekybos bendrovę.	• <u>Sandorių kaimodara</u> (Finansu ministro įsakymas Nr. 1K-123, 2004-04-09). • <u>Plonos, kapitalizacijos taisyklės</u> (Lietuvos Respublikos vyriausybės nutarimas, 2003-12-09, Nr. 1575) • <u>Prasimo priarti būsimąjį kontroliuojamojo sandorio kaimodaros principams taisyklės</u> (Valstybinės mokesčių inspekcijos įsakymas, 2011-10-21, Nr. VA-106) • <u>Ataskaitos apie kontroliuojamuosius ir kontroliuojančius vienetus bei asmenis ER0438 formos ir jos užpildymo taisyklės</u> (Valstybinės mokesčių inspekcijos įsakymas, 2004-09-22, Nr. VA-165) • <u>Asocijuotų asmenų tarpusavio sandorių arba ūkinių operacijų ataskaitos ER0528 formos ir jos užpildymo taisyklių patvirtinimas</u> (Valstybinės mokesčių inspekcijos įsakymas, 2005-03-22, Nr. VA-27) • <u>Pelno mokesčio įstatymas</u>, (2001-12-20, IX-675) • <u>Tikslinių teritorijų sąrašas</u> (Finansu ministro įsakymas, 2001-12-22, Nr. 344) • http://www.kpmg.com/Globat/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Documents/gloss-	Tikslinė prekyba Lietuvoje reguliuojama Pelno mokesčio įstatymais. Tikslinė prekyba Lietuvoje draudžiama, tačiau Lietuvos finansų ministras patvirtino tikslinių teritorijų sąrašą. Pagal įstatymus, tikslines teritorijose įregistruotoms bendrovėms yra taikoma skirtinga apmokestinimo tvarka. Sandorių kaimodaros (toliau - SK) taisyklės buvo patvirtintos ir integruotos į Lietuvos mokesčių sistemą 2004 m. Lietuvos SK taisyklėse nustatyti reikalavimai SK dokumentams daugiausia priklauso nuo ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos patarčių Sandorių kaimodaros gairių daugiasalems įmonėms ir mokesčių administratoriams. SK dokumentu reglamentai Europos Sąjungoje yra išdėstyti Europos Sąjungos Asocijuotų įmonių sandorių kaimodaros elgesio kodekse, patvirtintame Europos Sąjungos Tarybos. Vadovaujantis Lietuvos SK taisyklėmis XI skyriaus „Kontroliuojamų sandorių kaimodaros dokumentavimo reikalavimai“ nuostatomis, kontroliuojamų sandorių dokumentavimo nuostatai privalomi: • Lietuvos vienetais (įmonėmis), kurių finansinė atskaitomybė yra sudaroma vadovaujantis Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu ir kurių metinės pardavimo pajamos (apyvarta) sieke per 10 milijonų litų (apie 3 milijonus eurų); • Finansų įmonėms ir kredito įstaigoms, kurių veiklą Lietuvoje reglamentuoja Lietuvos Respublikos	Rizika nereikšminga
---	--	---	--	---------------------

		<u>2016. Lithuania.pdf</u> https://www.pwc.com/gx/en/services/tax/transfer-pricing.html	finansų įstatų įstatymai: - Draudimo įmonės, kurių veikla Lietuvoje reglamentuota Draudimo įstatymais - Užsienio vienetams, vykdančioms veiklą Lietuvoje per nuolatines buveines, jei šia vienetu nuolatinei buveinei Lietuvoje priskiriamos metinės pajamos siekia per 10 milijonų litų (apie 3 milijonus eurų) Subjektai, nepriklausantys reglamentams, susijusiems su privalomu SK dokumentų rengimu gali rengti arba nerengti SK dokumentų savo nuožiūra. Tačiau pagal Lietuvos pelno mokesčio įstatymą, visi subjektai turi būti pasirengę pagrįsti, kad kontroliuojami sandėriai atitinka „išvestos rankos principą“. Teisėtarka, susijusi su tiksline prekyba ir standartu kainodara yra labai griežtai reglamentuojama ir stebimi Valstybinės mokesčių inspekcijos. Tačiau nėra pakankamai įrodymų, kad ši kategorijos dalis gali būti problema Lietuvoje.
--	--	---	--

1.19 Multinės reglamentai	Multinės reglamentai, apimančius tokias sritis kaip eksporto/ importo licencijos, produktų klasifikacija (kodai, kiekiai, kokybė ir rūšys).	• <u>Multinės įstatymas (2004-04-27 Nr. IX-2183)</u> • <u>2012 m. spalio 9 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentais (ES) nr. 927/2012, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamento (EEB) nr. 2658/87 dėl tarifų ir siuntinės nomenklატūros bei dėl Bendrojo muitų tarifo I priedas</u> • <u>Lietuvos Respublikos integruoto tarifo I IIR AR duomenų bazė</u> • <u>Lietuvos Respublikos multinės mietinė ataskaita (2016 m.)</u>	Remiantis Lietuvos Respublikos multinės mietinė ataskaita, medienos pramonė nėra paminėta tarp rizikingu verslo sektoriu, susijusiu su multias mokėsiu mokėjimo vengimu ar netikslia, ar klaidingu produktų klasifikavimu. Paprastai, Lietuvos Respublikos multinė taiko griežtą multinės kontrolę skirtinguose lygmenyse, įskaitant atitiktinius produktų klasifikacijos patikrinimus, produkto vertės vertinimus ir produkto kilmės šalies vertinimus. Be to, Lietuva laikosi skirtingu produktų klasifikavimo pagal ES reglamentus. Nėra pakankamai įrodymų, kad reikėtų šią kategorijos dalį priskirti reikšmingai rizikai.	Rizika nereikšminga
1.20 CITES	CITES (Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencija, dar žinoma kaip Vašingtono konvencija) leidiniai.	• <u>Istatymas dėl Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos ratifikavimo (2001-05-22, Nr. IX-337)</u> • <u>Lietuvos Respublikos Aplinkos ministro, Multinės Departamento prie Finansų Ministerijos direktoriaus ir Valstybinės mėsos ir veterinarijos tarnybos multinės departamento įsakymas "Dėl prekybos laukiniais gyvūnais taisyklių patvirtinimo" (2002-12-21, Nr. 658/831-743)</u> • <u>Aplinkos apsaugos įstatymas (2005-03-24, Nr. I-2223)</u> • <u>Laukinės augalijos įstatymas (1999-06-15, Nr. VIII-1226)</u> • <u>Aplinkos ministro įsakymas dėl prekybos saugomų rūšių laukiniais augalais ir gyvūnais taisyklių patvirtinimo (2006-05-25, Nr. DI-260)</u> • <u>Lietuvos Respublikos multinės mietinė</u>	CITES Lietuvos Respublikoje įsigaliojo 2002 m. kovo 9 d. Prekybos laukiniais gyvūnais taisyklės, kuriomis reglamentuojamas gyvūnų, jų dalių ar gaminių iš jų išvežimas iš jos, parengtos vadovaujantis Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencijos (CITES) reikalavimais. 1996 m. gruodžio 9 d. Tarybos Reglamento (EEB) Nr. 338/97 dėl laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą bei 2001 m. rugpjūčio 30 d. Komisijos Reglamento (EB) Nr. 1808/2001, nustatančio išsamias laukinės faunos ir floros rūšių apsaugos kontroliuojant jų prekybą įgyvendinimo taisyklių nuostatas. Norimi įvežti (išsivežti) gyvūnus ir augalus, jų dalis arba iš jų pagamintas prekes, reikia laikytis anksčiau paminėtuose reglamentuose nustatytos	Rizika nereikšminga

		ataskaita (2016 m.)	tarkos ir turėti šiuose Reglamentuose nurodytus leidimus, pažymėjimus ir kitus dokumentus. Kiekvieną kartą pervežant gyvūnus ir augalus, jų dalis ar iš jų pagamintas prekes reikia pateikti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro išduotą atskirą leidimą, įvežant į Lietuvą išvežant iš Lietuvos į trečią šalį gyvūnus ir augalus, jų dalis arba iš jų pagamintus produktus, muitinės formalumus įvykdyti leidžiama tik pateikus reikalingus leidimus. Remiantis Lietuvos Respublikos muitinės ataskaita 2016 m. nenurodė nei vieno atvejo, kai prekės buvo konfiskuotos dėl CITES reikalavimų pažeidimo. Lietuvoje neauga CITES medžių rūšys.
--	--	---------------------	--

Atliekant rizikos vertinimą taip pat buvo atsižvelgta į ginkluotą konfliktų masto svarbą medienos ruošos valstybėje. Lietuvoje bei Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos ir Europos Sąjungos Tarybos nustatytos sankcijos dėl medienos importo ir eksporto. Kadangi Lietuvoje nevyksta ginkluoti konfliktai bei nėra jokių sankcijų iš Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos ir Europos Sąjungos Tarybos dėl medienos importo ir eksporto, todėl rizika šiose kategorijose nėra.

Urėdijos parengtas

LegalSource rizikos mažinimo priemonių planas

1. Identifikuotų rizikų sąrašas

VĮ VALSTYBINIŲ MIŠKŲ URĖDIJA, VARĖNOS REGIONINIO PADALINIO rizikos vertinime dėl teisės aktų pažeidimo medienos ruošos ir prekybos metu nustatyta reikšminga rizika šiam rodikliui:

1.11. Darbuotojų sauga ir sveikata

Reikšminga rizika identifikuota miškininkystės sektoriuje, vykdant miško kirtimą pjūkle ir su kirtimu susijusius darbus.

Miško kirtimas medkirte laikomas mažiau rizikingu, todėl rizika susijusi su miško kirtimu medkirte laikoma nereikšminga.

Kasdienė veikla, nesusijusi su miško kirtimu, nėra laikoma pavojinga, todėl rizika yra nereikšminga.

1.1 Veiksmai, kurie bus atliekami siekiant sumažinti nustatytą riziką

1.1.1 Rangovų, vykdančių miško kirtimo darbus pjūkle (įskaitant krūmapjoves) kontrolė:

A) Pasirašant sutartis su rangovais miško kirtimui ir su juo susijusiems darbams, sutartyse turi būti nurodyta, kad rangovinė įmonė privalo ir sutinka užtikrinti savo darbuotojų saugumą darbe visomis įmanomomis priemonėmis.

B) Sudarant sutartis su rangovais miškų urėdija turi būti pateikiamas sąrašas darbuotojų, kurie dirbs miško kirtimo ir su juo susijusius darbus. Miškų urėdija turi reikalauti darbuotojų kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų kopijų. Jei po sutarties sudarymo rangovinėje įmonėje įdarbinami nauji darbuotojai, kurie atliks miško kirtimo ir su juo susijusius darbus, rangovinė įmonė turi informuoti miškų urėdiją apie tuos darbuotojus ir pateikti jų kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų kopijas. Darbuotojai, apie kuriuos nebuvo informuota miškų urėdija, negali dirbti miško kirtimo ir su juo susijusių darbų.

C) Rangovai, kurie miško kirtimo ir su juo susijusiems darbams atlikti naudojami subrangovų paslaugomis, turi raštu apie tai informuoti miškų urėdiją bei nurodyti datas, nuo kada iki kada ir kuriose vietose dirbs subrangovinės įmonės. Visi

reikalavimai, kurie yra taikomi rangovams, yra taikomi ir subrangovams, t.y. reikalavimai laikytis darbų saugos reikalavimų, miškų urėdijos informavimas apie miško darbininkus, jų kvalifikaciją ir kt. Jei miškų urėdija nėra informuotas apie subrangovus, šie negali dirbti miško kirtimo ir su juo susijusių darbų miškų urėdijos miškuose.

D) Vieną kartą per ketvirtį kiekviena rangovinė įmonė, dirbanti miškų urėdijos prižiūrimuose miškuose, turi būti patikrinta atsakingų miškų urėdijos darbuotojų, siekiant įsitikinti, kad yra laikomasi su darbų sauga susijusių ir kitų išvardintų reikalavimų:

- a. Ar dėvimos asmens apsaugos priemonės (drabužiai su ryškios oranžinės ar geltonos spalvos elementais, apsauginis šalmas, veidą ir akis apsaugantis tinklėlis ar skydelis, prieštriukšminės ausinės, apsauginės pirštinės, kelnės su apsauga nuo įpjovimo, batai su pirštus saugančiu metaliniu ar plastikiniu priekiu ir rantytais padais)?
- b. Ar yra pirmosios medicininės pagalbos rinkinys darbo vietoje?
- c. Ar dirbant laikomasi nustatytų saugių atstumų jeigu biržėje dirba kiti pjovėjai (2,5 medžio aukščio)?
- d. Ar pjūklai yra techniškai tvarkingi, ar yra grandinės gaudytuvai, ir ar gerai veikia grandinės stabdis?
- e. Ar teisingai kertami medžiai (turi būti teisingai paliekamos užtūros)?
- f. Ar biržėje nėra įstrigusių medžių, jei tokie yra, ar pavojinga jų galimo kritimo zona apjuosta gerai matoma STOP juosta?
- g. Ar miško kirtėjai turi galiojančius atitinkamą kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus?
- h. Ar yra pastatyti įspėjamieji ženklai prie kelių į kertamas biržes?
- i. Ar yra STOP juosta, skirta aptverti įstrigusius medžiams, darbo vietoje?
- j. Ar darbus vykdo rangovinė įmonė, tiesiogiai sudariusi sutartį su miškų urėdija, ar subrangovinė įmonė, neturinti tiesioginės sutarties su miškų urėdija?
- k. Ar miškų urėdijai yra pranešta apie visus biržėje dirbančius darbininkus (Žr. punktą 1.1.1. B)?

Po kiekvieno patikrinimo surašomas aktas, kuriame nurodoma, kokie darbų saugos reikalavimai buvo vertinti bei nurodomi pastebėjimai. Nustačius neatitiktis darbų saugos ir kitiems reikalavimams, siekiant išvengti nelaimingų atsitikimų, darbai turi būti stabdomi iki tol, kol bus pašalintos neatitiktys.

E) Miškų urėdija 1 kartą per metus turi išanalizuoti darbų saugos patikrinimo aktus, surašytus per paskutinius 12 mėnesių bei turi parengti santrauką nustatytų neatitikčių, susijusių su darbų saugos reikalavimų nesilaikymu. Išanalizavus dažniausiai pasitaikančius pažeidimus, miškų urėdija turi identifikuoti neatitikčių atsiradimo priežastis bei imtis priemonių, kad jos nepasikartotų.

F) Miškų urėdija vienetas turi registruoti įvykusius nelaimingus atsitikimus, susijusius su medienos ruoša. Kiekvieno nelaimingo atsitikimo atveju turi būti išanalizuotos nelaimingo atsitikimo priežastys bei imtasi atitinkamų priemonių, kad jos nepasikartotų. Tai gali būti papildomas darbuotojų informavimas, mokymai, didesnis tikrinimų skaičius darbo vietoje ir pan.

1.1.2 Miškų urėdijos darbininkų, vykdančių miško kirtimo darbus pjūklų (įskaitant krūmapjoves) kontrolė:

A) Miškų urėdija turi užtikrinti, kad darbuotojams, dirbantiems miško kirtimo ir su juo susijusius darbus, būtų suteikta atitinkama kvalifikacija bei tai patvirtinantys galiojantys dokumentai.

B) Darbuotojai turi būti supažindinti su saugaus darbo instrukcijomis, miško darbų saugos taisyklėmis ir kitais saugą darbe reglamentuojančiais reikalavimais bei turi būti saugomi tai patvirtinantys dokumentai.

C) Vieną kartą per ketvirtį kiekviena miškų urėdijos darbuotojų, dirbančių miško kirtimo ir su juo susijusius darbus, brigada ar pavienis darbininkas (kai tai leidžia miško darbų saugos taisyklės) turi būti patikrintas atsakingų miškų urėdijos darbuotojų, siekiant įsitikinti, kad yra laikomasi su darbų sauga susijusių ir kitų išvardintų reikalavimų:

- a. Ar dėvimos asmens apsaugos priemonės (drabužiai su ryškios oranžinės ar geltonos spalvos elementais, apsauginis šalmas, veidą ir akis apsaugantis tinklėlis ar skydelis, prieštriukšminės ausinės, apsauginės pirštinės, kelnės su apsauga nuo įpjovimo, batai su pirštus saugančiu metaliniu ar plastikiniu priekiu ir rantytais padais)?

- b. Ar yra pirmosios medicininės pagalbos rinkinys darbo vietoje?
- c. Ar dirbant laikomasi nustatytų saugių atstumų jeigu biržėje dirba kiti pjovėjai (2,5 medžio aukščio)?
- d. Ar pjūklai yra techniškai tvarkingi, ar yra grandinės gaudytuvas, ir ar gerai veikia grandinės stabdis?
- e. Ar teisingai kertami medžiai (turi būti teisingai paliekamos užtūros)?
- f. Ar biržėje nėra įstrigusių medžių, jei tokie yra, ar pavojinga jų galimo kritimo zona apjuosta gerai matoma STOP juosta?
- g. Ar yra pastatyti įspėjamieji ženklai prie kelių į kertamas biržes?
- h. Ar yra STOP juosta, skirta aptverti įstrigusius medžiams, darbo vietoje?

Po kiekvieno patikrinimo surašomas aktas, kuriame nurodoma, kokie darbų saugos reikalavimai buvo vertinti bei nurodomi pastebėjimai. Nustačius neatitiktis darbų saugos ir kitiems reikalavimams, siekiant išvengti nelaimingų atsitikimų, darbai turi būti stabdomi iki tol, kol bus pašalintos neatitiktys.

D) Miškų urėdija 1 kartą per metus turi išanalizuoti darbų saugos patikrinimo aktus, surašytus per paskutinius 12 mėnesių bei turi parengti santrauką nustatytų neatitikčių, susijusių su darbų saugos reikalavimų nesilaikymu. Išanalizavus dažniausiai pasitaikančius pažeidimus, miškų urėdija turi identifikuoti neatitikčių atsiradimo priežastis bei imtis priemonių, kad jos nepasikartotų.

E) Miškų urėdija turi registruoti įvykusius nelaimingus atsitikimus, susijusius su medienos ruoša. Kiekvieno nelaimingo atsitikimo atveju turi būti išanalizuotos nelaimingo atsitikimo priežastys bei imtasi atitinkamų priemonių, kad jos nepasikartotų. Tai gali būti papildomas darbuotojų informavimas, mokymai, didesnis tikrinimų skaičius darbo vietoje ir pan.

2. Rizikos mažinimo veiksmų įvykdymo terminai ir atsakingo(-ų) darbuotojo(-ų) paskyrimas identifikuotos(-ų) rizikos(-ų) sumažinimo veiksams atlikti

Veiksmai rizikai sumažinti (žr. 1.1 poskyrį)	Rizikos mažinimo veiksmų įvykdymo terminai	Atsakingas darbuotojas
I.1.1 A)	Pasirašant sutartis su rangovais	Medienos ruošos ir prekybos padalinio vadovas Dainius Muzikevičius
I.1.1 B)	Sudarant sutartis su rangovais	Medienos ruošos ir prekybos padalinio vadovas Dainius Muzikevičius
I.1.1 C)	Prieš pradedant rangovams naudotis subrangovų paslaugomis	Medienos ruošos ir prekybos padalinio vadovas Dainius Muzikevičius
I.1.1 D)	Ne rečiau kaip vieną kartą per ketvirtį	Padalinių vadovai
I.1.1 E)	Vieną kartą per metus	Medienos ruošos specialistas Rokas Lastauskas
I.1.1 F)	Įvykus nelaimingam atsitikimui darbe, arba pakeliui iš (į) darbo	Darbų saugos specialistas Pranas Jankaitis
I.1.2 A)	Nuolat	Darbų saugos specialistas Pranas Jankaitis
I.1.2 B)	Nuolat	Darbų saugos specialistas Pranas Jankaitis
I.1.2 C)	Ne rečiau kaip vieną kartą per ketvirtį	Padalinių vadovai
I.1.2 D)	Vieną kartą per metus	Medienos ruošos specialistas Rokas Lastauskas
I.1.2 E)	Įvykus nelaimingam atsitikimui darbe, arba pakeliui iš (į) darbo	Darbų saugos specialistas Pranas Jankaitis

3. Papildoma informacija ar tolesni veiksmai, jeigu reikia

Identifikavus naujas rizikas, susijusias su galimu teisės aktų pažeidimu medienos ruošos ir prekybos metu, šis rizikos mažinimo priemonių planas turi būti peržiūrimas ir atnaujinamas siekiant užtikrinti, kad priimtose priemonės efektyviai sumažintų galimas rizikas. Be to, atsiradus poreikiui, ar įvykus pasikeitimams, rizikos mažinimo priemonės gali būti papildytos ar išbrauktos, jei jos tampa neaktualios.